

نازاردى قوعام ورنىقتىلىعى مەن باياندى تىنىشتىق باس نىساناسنا شوعرلاندىرىپ، 2 ـ توپتاى ساياسى ـ زاڭ قوسىندارىن تاريپەلەۋ، رەتتەۋدى تىڭغىللىقى ىلگەرلەتۋ كەرەك

(باسى 1 ـ بەتتە)

ورنىقتىللىقى قورعاۋ كۈرەسىن ًبىر تۇتاس جويسپارلاپ ىلگەرلەتتىپ، پارتيـا ـ نى جايپاي قاتاڭ باسقارۋعا، ساقشىلار ـ دى جايپاي جونگە سالۋعا تاباندى بولپ، ساياسى قۇرىلىستى، ونەگەلىك رولدى، ەرەجە ـ ءتۈزىم ورناتۋدى كورنەكتىلەندىرىپ، ساياسى شىرىكـ. تەسۋدى رەتتەپ جونگە سالپ، جالپى بەتتىك ستىل دۇرىستاپ، ءنارتىپتى قا ـ تايتىپ، اۆتونوميالى رايوننىڭ ساياسى ـ زاڭ قوسىندارىنىڭ ساياسى ەكولوگيا ـ سىنىڭ ونان ارى ساپاللانىۋىن، ءنارتىپى مەن ستىلنىڭ ونان ارى جاقسارۋىن، سا ـ پاسى مەن قابىلەتنىڭ ونان ارى كۇشەيۋىن، زاڭ اتقارۋدىڭ، اءىلبىلىنىڭ الەۋمەتتىك سەنمىدىلىگىنىڭ ونان ارى جوعارىلا ـ ۋىن جەپەپ، ادال، كىرىكىسىز، جاۋاپ ـ كەرىشلىك ارقىلايتىن ساياسى ـ زاڭ قۇرش قوسىندارىن تۇلعالاۋعا قۇلىشـ. نىپ، پارتيما مەن حالىق جۇكتەگەن قىزمەت مىندەتى مەن بورىشتى اناعۇر ـ لىم ويداعىداي ارقالاۋ كەرەك .

چىن چۋانگو بىلاي دەپ باسا دا ـ رىپتەدى: يدەپما مەن ارەكتەتتى باس شۇجى شي جىنپىڭنىڭ ماڭىزدى نۇسقا ـ ۋنىڭ رۇحىمەن جانە پارتيما ورتالىق كومپىتەتنىڭ شەشمەدىرمەن، ورنالاسـ تىرۋلارمەن شىن مانىسندە بىرلىككە كەلتىرىپ، مەملەكەتنىڭ 2 ـ توپتاى ساياسى ـ زاڭ قوسىندارىن تارىپەلەۋ، رەتتەۋ جونىدەگى جۇملىدىرۇ، ورنـا ـ لاستىرۇ ءماجىلىسىنىڭ ورنالاستىرۇى بوينىشا تىۋىنىدى مىندەتتەردى كور ـ نەكتىلەندىرىپ، باعاتماتماللىق پەىن ناقتى ونمىدىلىكتى كۇشەيتىپ، ۇيرەنۋ تارىبەسى، نەكسەرۇ ـ وگاۋ مەىن رەتتەۋ ـ تۈزەتۋ، قورىتىندىلاۋ ـ جوعا ـ رىنلاتۇ سىندى 3 بۇندىناعى ” قىزمەتـ

(باسى 1 ـ بەتتە)

تايپاۋ جىلدلاردان بەرى اداھزات قىمىلىنىڭ جانە شۇ مەن جىلۇدىڭ ناراۋۇد ـ نىڭ نىقپالى سىياقتى سەبەپتەردەن، جايلپىدا تۇرلىشە دارەجەدە تۇپياق كەستى بولۇ جايى جارىققاشقتى، وعان الەم كىلباسنىڭ وزگەرسى جانە سۇلاردى اشۇ، پايدالاناۋ جايىتىنىڭ اسقىنۇ قوسلىپ، جايلىم ەكو ـ لوگىيالىق جىۋىبەسىنىڭ قۇرىلمىسى مەن فۇنكىسياسىندا وزگەرىس تۇلۇعا تۇرلىشە دەڭگەيدە نىقپال جاسادى .

بۇل ماسەلەلەردى شەشۇ ءۇشىن، شاعانتوعاي اۋدانى تاۋما مال باغۇدى شەكتەۋ، كەزەكپەن مال باغۇ، مال باقـ تىرماي تىنىقتىرۇ، مالشلىق وڭىرلەردە قورشاۋ نۇرعىزىپ ءشوپ ەگۇ، ەكو ـ لوگىيالىق وزەكتى اۋماقتاعى مالشىلار ـ دى كوشۇگە جۇملىدىرۇ سىياقتى ًبىر ـ سىپىرا شارالار قولدانىپ، جايلىم ەكو ـ لوگياسىن قورعاۋ قىزمەتىن ىلگەرلەتـ. تى ـ قازىرگە دەيىن 62 مىڭ مۇ جايلىمعا تولىقتاپ ەگۇ، جاقسارتۇ جۇمىسىن ورىنداپ، تولىقتاپ ەگىلەتنىن جايلىمعا 71.88 كىلومەتر قورشاشۇ ورناتىپ، 85 كىلومەتىرلىك جايلىمىدا ورتتەىن ساقاتتاۋ ـ وقشاۋلاۋ بەلدەۋىن قۇردى .

شاعانتوعاي اۋدانى تاى جايلىمـ داعى زىياندى جاندىكتەردەن ساقاتتاۋ ـ جوپۇدىڭ توتەنشە جاعىداي جوپاسىن جاساپ، جايلىمىداعى زىياندى جاندىك، تىشقان ايتاتىرنن قاداعالاۋ سەرىپىنن ارتـ تىردى ـ قازىرگە دەپىىن كەرىپىشتەىن قالانغان 11 قۇس ۇياسىن، 800 نەكشە مەتىرلىك تاستان قالانغان قۇس ۇياسىن، 320 بۇرىكت نۇغرىن ورناتىپ بولدى ـ ” جايلىم — تابىيعى جاسىل ەكو ـ لوگىيالىق قالىقتى، جايلىم ەكولوگياسىن قورعاۋدى جاقسى ستەشۇ توتەنشە ما ـ گىزدى “، دەدى شاعانتوعاي اۋدانى جاراتىلىستىق بايلىق مەكەمەسى پارتيما باسشىلىق گروپپياسىنىڭ شۇجىسى

تەردى ورگانىكالى توعىستىرتۇعا تاباند ـ

دى بولپ، ساياسى ادالدىقتى بەكەمـ.

دەۋ، شىرىقتى بۇزغانداردى الاستاۋ، ءسىڭىستى كىناراتتار مەن قاساڭ دەرتـ.

تەردى رەتتەشۇ، جونگە سالۇ، قاھارمان ۇلكىلەردىڭ رۇحىن اسقاقتاتۇ سىندى

” ءتۇرلى مىندەتتى “ ءنارتىپتى ىلگەـ.

رىلەتتىپ، تارىپەلەۋ، رەتتەۋدىڭ ناقتى ونمىدىلىككە قول جەتكىزۋىنە شىنايى

كەپىلدىك ەتۇ كەرەك. ساياسى ادالدىقـ.

تى بەكەمدەشۇ كەرەك. ساياسى قۇردـ.

لىستى كۇش سالا كۇشەيتىپ، ساياسى تارىبەينى، پارتيما تارىچىن ۇيرەنۋ تارىبەـ.

سىن، ساقىتق تارىبەسىن جانە قاھارمان

ۇلكىلەر تارىبەسىن ىشكەرلەي ورىستەـ.

تىپ، عىلمىي نازارىيمەن قىارۋلانۇدى

كۇشەيتىپ، ۇلى پارتيما قۇرۇ رۇحىن اسـ.

قاقتاتىپ، ساياسى ءنارتىپ پەىن ساياسى

قاغىدانى قاتايتىپ، يدەپادا، ساپاسىدا،

ارەكتەتتە شي جىنپىڭ جولداستى ۇيتقى

ەتكەن پارتيما ورتالىق كومپىتەتمەن

باستان ـ ايلاق وسكەلەڭ ًبىر اۋمىزددـ.

لىقتى ساقتاپ، تۇدى بيبك ۇستاۋدىڭ،

پارتيانىڭ قولباسشلىغىنا بويسۇنۇدىڭ،

بورىشقا ادال بولۇدىڭ سانالىلىعى مەىن

تاباندىلىغىن ۇزدىكىسىز كۇشەيتۇ

كەرەك. كورنەكتى ماسەلەلەردى شەشۇ

كەرەك. ءوزىن ـ ءوزى نەكسەرۇدى،

ءوزىن ـ ءوزى تۇزەتۇدى تەردەڭدەـ.

تىپ، ماسەلەلەرمەن بەتپە ـ بەتت

كەلۇگە، قاتەلىكتەردى تۇزەتۇگە باتىل

بولۇ؛ ۇيمىدىق تەكسەرىپ ًبىر جاقىتى

ەتۇدى تەرەڭدەتتىپ، قاتاڭ بولۇ نەـ.

گىزگى ارناسىنا، نەگەشۇرىندى ايبىار

كورسەتۇگە تاباندى بولپ، شىرىق

بۇزغانداردى باتىل الاستاۋ؛ ءسىڭىستى

كىناراتتار مەىن قاساڭ دەرتتەردى

رەتتەۋ ـ جونگە سالۇدى تەرەڭدەتتىپ،

” ۇلكەن ءسىڭىستى كىنارات پەىن

قاساڭ دەرتتى “ ارقاۋ ەتسىپ، تۇرگە

ًبولپ شارا قولدانىپ، نىسانالى تۇردە

ەمدەپ، جونگە سالۇ مەىن قۇرۇدى

قاتار ۇستاۋ، ۇستىنەن وگاۋ مەن تۇبدـ.

رىنەن وگاۋعا قاتار ءمان بەرۇ كەرەك.

ۇدايى جونگە سالپ، باياندى ونمىدـ.

لىككە جەتۇدى ىلگەرلەتۇ كەرەك.

امالييات سىناغىنان وتكىزۋدەىن، بۇقارا

باغالاۋ ىلشەمىنەن جازباي، ەرەجە ـ

ءتۈزم ورناتۇدى ىشكەرلەي ىلگەردـ.

لمەتتىپ، تابىستاردى مۇقيات سارالاپ،

قورىتىندىلاپ، باغالاۋدى، تەكسەرىپ

وتكىزىپ اۋدى تىڭغىللىقتى ورىستەـ.

تىپ، تارىبەلەۋ، رەتتەشۇ چەتسىتىكتەرىن

ۇزدىكىسىز بەكەمدەشۇ، كەڭەيتۇ كەرەك.

ًبىر تۇتاس جويسپارلاپ ىلگەرلەتۇ

كەرەك. جاڭا داۋىردەگى پارتيانىڭ

شىنجىياڭدى جونگە سالۇ جالپى جوياـ.

سىن تولىق، دالپە ـ ءدال داپەكتىلەنددـ.

رەپ، قوعام ورنىقتىلىعى مەىن باياندى

تىنىشتىق باس نىساناسىن مىقتاپ

ىگەرىپ، تارىبەلەۋ، رەتتەشۇ قىزمەتىن

ورىستەتۇدى قوعام ورنىقتىلىغىن تىڭغەـ.

لىقتى، ويداعىداي سىتتەۋمەن، دندەتتەىن

ساقاتتاۋ ـ تىزگىندەۋدى ۇدايىلاندىرۇـ.

مەىن، ءوندىرىس حاۋىپسىزدىگىمەن،

ەكونوميكانىڭ جوعارى ساپالى دامۇمەىن

تىغىز ۇشتاستىرىپ، ەكى جاعىن دا

ىگەرۇدى، ەكى جاعىن دا اقسىتاپۇدى

ورىنداۋ كەرەك .

چىن چۋانگو بىلاي دەپ باسا دا ـ

رىپتەدى: ساياسى جاۋاپكەرىشلىكتى

كۇشەيتىپ، ساياسى ـ زاڭ قوسىندارىن

تارىبەلەۋ، رەتتەۋ جونىدەگى ۇيمىدىق

باسشىلىقتى شىنايى كۇشەيتۇ كەرەك.

اۆتونوميالى رايوندىق پارىكومنىڭ

باس جاۋاپكەرىشلىكتى ارقالاۋىنا تاباندـ

دى بولپ، تارىبەلەۋ، رەتتەشۇ قىزمەتـ.

نە ًبىر تۇتاس باسشىلىق ەنە وتىرىپ

ىلگەرلەتۇ كەرەك. اۆتونوميالى رايوندـ.

دىق پارىكومنىڭ ساياسى ـ زاڭ كويميـ.

تەتى مەىن ساياسى ـ زاڭ ورىندارىنىڭ

پارتيما باسشىلىق گروپپيالارى (پارىكوم)

نەگىزگى تۇلعالىق جاۋاپكەرىشلىكتى

ارقالاپ، نەگىزگى جاۋاپتى جولداستار

ًبىرىنشى جاۋاپتى ادام بولۇ جاۋاپكەرـ.

شىلىگىن كۇشەيتىپ، ءوز ورىندارىنداـ.

عى تارىبەلەۋ، رەتتەشۇ قىزمەتىن ويداعـ.

داي ۇيمىداستىرىپ ورىستەتۇ كەرەك.

اۆتونوميالى رايوننىڭ تارىبەلەۋ،

رەتتەشۇ باسشىلىق گروپپياسىنا مۇشە

ورىندار بىرگە ىگەرىپ، بىرگە باسقاـ.

رەپ، بىرىككەىن كۇش قالىبتاستىرۇ

كەرەك. اشىق ـ اشكەرە رەتتەۋگە تاـ.

باندى بولپ، بۇقارانىڭ رازى بولۋىن

تارىبەلەۋ ـ رەتتەۋدىڭ ونمىدىلىگىن

تەكسەرۇدىڭ ماڭىزدى ىلشەمى ەتۇگە

تاباندى بولپ، تارىبەلەۋ ـ رەتتەۋدە

بۇقارانىڭ باقماۋىن قابىلداۋ، ونىڭ

ونمىدىلىگىن بۇقاراعا باعالاتۇ كەرەك .

ءماجىلىس تەلەۋىيزور ـ تەلەفون

ءماجىلىسى تاسلىنىدە اشىلدى. اۆتونوميـ.

لى رايوننىڭ ساياسى ـ زاڭ قوسىندارىن

تارىبەلەۋ، رەتتەشۇ باسشىلىق گروپپياسىنىڭ

مۇشەلەرى، اۆتونوميالى رايوندىق جوعاـ

رى حالىق سوتى مەكەمەسىندەگى، اۆنوـ.

نوميالى رايوندىق حالىق پروكۇراتۇراسىـ

داعى نەگىزگى جاۋاپتى جولداستار، اۆنوـ.

نوميالى رايوندىق پارىكوم ساياسى ـ زاڭ

كومپىتەتىندەگى، اۆتونوميالى رايوننىڭ

ساياسى ـ زاڭ ورىندارىندىناعى قانستى

جاۋاپتى جولداستار، اۆتونوميالى رايوندـ.

نىڭ 2 ـ توپتاى ساياسى ـ زاڭ قوسىندـ.

دارىن تارىبەلەۋ، رەتتەشۇ بوينىشا قۇزاۋ ـ

جەتەكشىلىك ەتۇ گروپپياسىنىڭ باستىقتاـ.

رى، ورنىناسار باستىقتارى قاتارلىلار

نەگىزگى ءماجىلىس الاڭىندا ماجىلىسكە

قاتناستى .

(باسى 1 ـ بەتتە)

كەلگەن سوڭ كەتۋدى ويلامادى

بىرەلەڭدەگەن كوش جولىن بوپىلاپ

سارىبۇلاق ساھاراسى قوبىناۋىنا بارسانىز،

جالغىز تۇرغان ًبىر شامىن اۋلانى كورەسىز،

ەسىك الدىندا ًبىر ئاققايىشا قوبىلىپ، وعان

” شەكارا كۈزەتۋشى “ دەگەن ارپىتەر ايشىقتى

جازىلغان ـ مىنە بۇل ۇي دىيوۋ مەىن ايەلى

لىۋ جىڭخاۋدىڭ تۇراعى .

باشتارىن اق شالغان، بەلدەرى بۇكـ.

رەيگەن — ۇاقىت جانە مېچىنانتى ەڭبەك ەرىلى ـ

زاپىيتى ەكەۋىنە تەرەڭ ئاڭبا باسپ ۇلگىرـ.

گەن ـ ًبىراق ولاردىڭ جىگەرى بەرىك، ار

كۇنى اۋەلگىسىندەي قوي جايىپ، شەكارا

شارلايدى، ًبىىر جۇرگەندە 10 نەشە

كىلومەتر جول باسادى .

” وسى اراعا كەلگەن ًبىرىنشى كۇنىەىن

باستاپ، مەىن كەتۇدى ەشقاشان دا وپىلاپ

1964 ـ جىلى 24 جاستاعى ۇي دىيوۋ

مەملەكەتنىڭ ۇندەۋىنە ءۇن قوسىپ، بۇرىندـ.

ھى بەييجىڭ اسكەرى رايونىنان شىنجياڭ ءونـ.

دىرىس ـ قۇرىلمىس بېڭئۇانئا كاسپ اۋىستەـ

رەپ سارىبۇلاق ساھاراسىنا كەلەدى .

سول كەزدەگى سارىبۇلاق ساھاراسىندا

جەردىڭ سورتاڭدانۇى اۋىر بولغاندىقتان،

ناعىندا قۇيا تىۋۇز، قۇ مەديان دالا بولاتىن .

بۇل جەر، سونمەن بىرگە، سىبىريان وڭتۇسـ

تىككە ويىسقان سۇنق اعىستىڭ باسپ وتەتىن

جولى ـ ار جولى قىس كەلدى بولدى، بوران

قۇتىرىنا سوعىپ، قارىدىڭ قالىڭىدىى ًبىر

مەترگە جەنەدى؛ جاز كەلدى بولدى، شىبن ـ

شىركەي قاپتاپ، 10 شىبن ـ شىركەي ًبىر

تازەلكە اس بولادى “ دەلىنۇشى ەدى .

ورتا قانشا سۇركەيلى بولغانمەن،

ۇي دىيوۋ مەىن جاۋىنگىر سەرىكتىرى ەشقاـ.

شان شەگىنشەكتىپ كورگەن مەمس ـ ولار ًبىر

جاعىنان، تىڭ اشپ، اعاش ەگىپ، جەر كەپە

قازدى، ەندى ًبىر جاعىنان، مال باغىپ ـ شەـ.

” اسكەرى كىيىمىدى شەشكەنمەن، مەىن

الى دە اسكەرمىن، تىايىعاتپەن كۇرەس

جاساي الاتىن قاچىر ـ قايراتمى بار، ەشقاندـ.

داي قىيىشلىق مەنى موپىتئا ەلـيادى “، ـ

دەيدى ۇي دىيوۋ .

كەنىنەن ايەلىن لىپ كەلىپ، شەكارا وڭىردە

شاڭىراق كوتەرىپ، ۇل ـ قىزىن ياۋلىپ وسىردى .

20 ـ عاسىردىڭ 80 ـ جىلدارىنىڭ باسندـ.

دا ۇي دىيوۋ تۇرغان لىبان ـ دۇي قىسقاتىرتـ.

لادى، ول بىرقىتلىقپەىن وسىندا قالپ، شەكاـ

رانى كۇزەتەدى ـ كەزىندە بىرگە تىلڭ

ىگەرىپ، شەكارانى كۇزەتكەن جاۋىنگەر سەـ

رىكتەرى ىلگەرىندى ـ كەيىندى قايتىپ كەـ.

تەدى، شەكارا قورغانسىى ساقشى بولىمىشەـ

سىندەگى جولداستار دا نەشە كەزەك اۋدـ.

سىپ بولادى، ال ۇي دىيوۋ ساھارا قوبىناۋىنا

تامىر تارتىپ قالا بەرەدى، ايەلى ەكەۋى

مال باغىپ، شەكارا قورعاۋعا تاباندى

بول